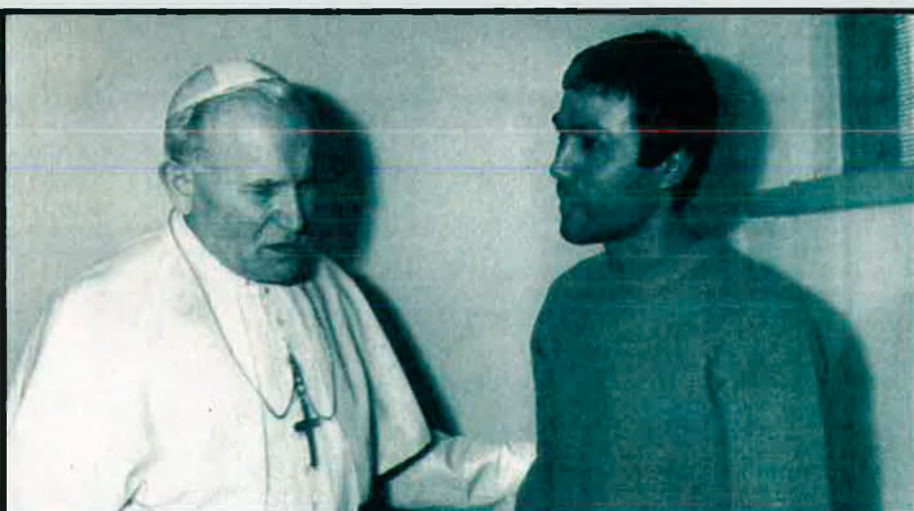

De la A a la Z

Vocabulari bàsic per entendre el pontificat de Joan Pau II

L'atemptat que va patir el papa el 13 de maig del 1981 va estar a punt de costar-li la vida. Poc temps després, el papa va visitar Ali Agca, el seu botxí, a la presó.

Amor: Resseguint els discursos del papa, és una de les paraules que surt més, especialment dins la fórmula "civilització de l'amor". Per ell, el missatge del cristianisme és el de l'amor de Déu per tota la humanitat. El seu primer llibre, de jove, es titulava *Amor i responsabilitat*.

Anticoncepció: Joan Pau II ha defensat els mètodes naturals de regulació de la fertilitat i ha vist en l'anticoncepció un signe més del que anomena la "cultura de la mort".

Atemptat: El 13 de maig del 1981, dia de la Mare de Déu de Fàtima, el papa va patir un atemptat a la plaça de Sant Pere. Una de les bales de 9 mil·límetres està a la corona de la imatge de Fàtima, al santuari portuguès. El papa estava convençut que va ser la mà de la Mare de Déu qui va desviar la bala que l'havia de matar.

Avortament: "Un crim abominable", en paraules del papa, que ha insistit a mostrar les vies alternatives a l'avortament, especialment pel que fa a l'acollida de mares solteres.

Banc: Paraula que brilla per la seva absència en el seu vocabulari. El papa no ha mantingut cap relació amb els bancs ni ha tingut mai cap compte. Quan un cardenal és escollit papa, guanya evidentment un lloc millor, però perd el salari. El papa no genera ingressos.

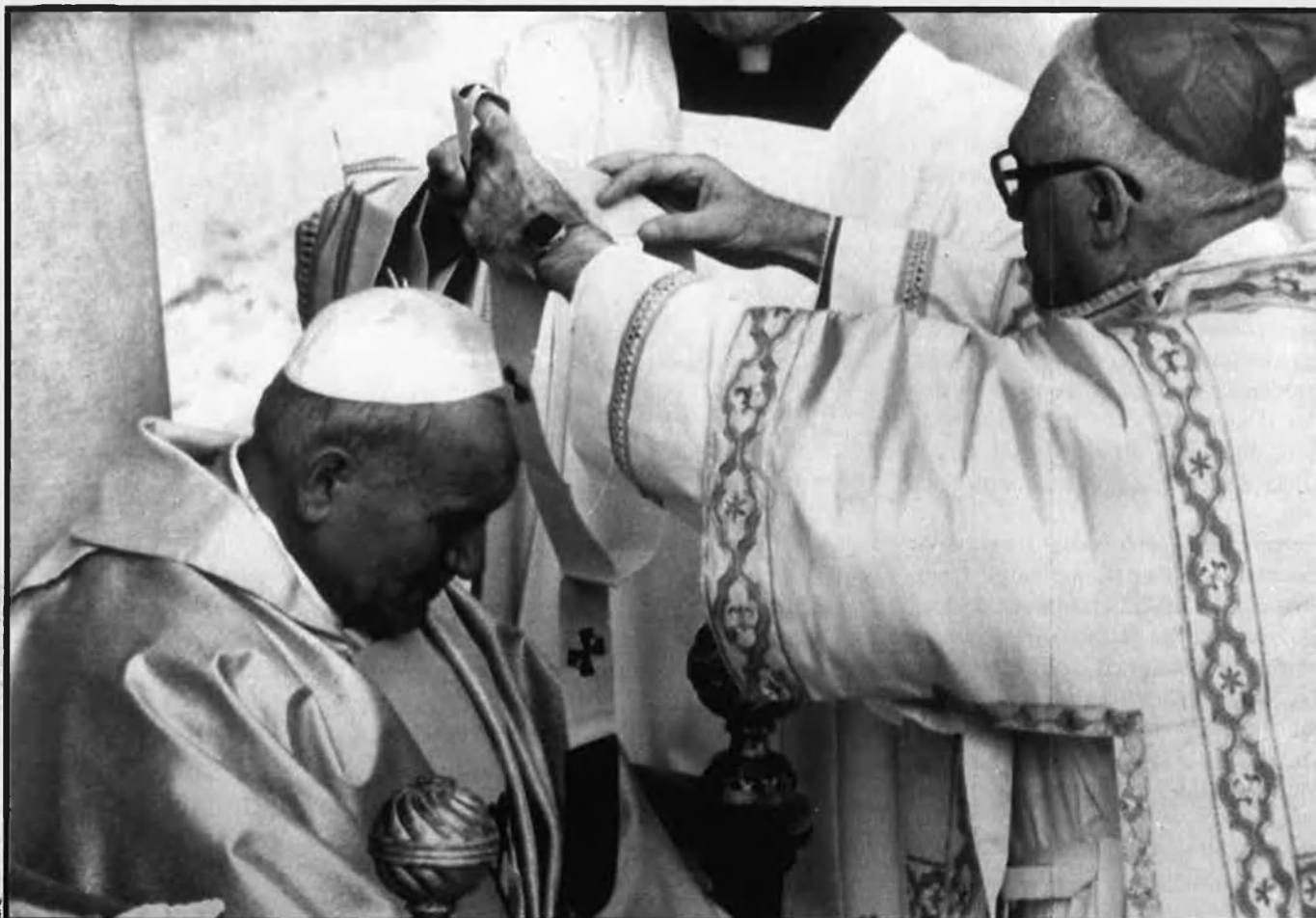
Concili Vaticà II: Per Wojtyła va ser "l'esdeveniment clau de la nostra època", tal i com va dir al clergat romà el 14 de febrer del 1991. N'ha fet referència per activa i passiva. Amb tot, s'acusa el seu llarg pontificat de no haver practicat la col·legialitat esperada pel Concili.

Castelgandolfo: O Vaticà II, la seva residència estiuenca. Molt més gran que els palaus vaticans de Roma, Castelgan-

dolfo té fins i tot granja i piscina. És a pocs quilòmetres de Roma. Quan el papa era jove dedicava els estius a mantenir converses interdisciplinàries amb científics, filòsofs, artistes, etc.

Cos: Les primeres catequesis públiques del papa els dimecres a l'Aula Pau VI del Vaticà es van centrar en el que va definir com "la teologia del cos". Per aquest papa, el cos és important i no es pot menystenir. Amb aquesta constatació s'ha allunyat de visions cristianes espiritualistes segons les quals el cos és un mer recipient de l'ànima. Per aquest motiu, les seves catequesis van incomodar algunes persones de la cúria romana al començament.

Ecumenisme: Una de les seves prioritats al llarg de tot el pontificat. L'ecumenisme o reunificació de tots els cristians (catòlics, protestants, ortodoxos i anglicans) ha estat visible en els seus

D'encà que va començar el seu pontificat, el 22 d'octubre del 1978, Joan Pau II s'ha mostrat inflexible en algunes qüestions de màxima actualitat, com ara l'avortament, l'ús del preservatiu o les unions homosexuals.

documents com l'encíclica "Ut unum sint" (que tots siguin un), així com en els seus gestos i visites. El 1984 va visitar el Consell Mundial de les Esglésies a Ginebra, que aplega totes les confessions cristianes menys la catòlica, que hi és en qualitat d'observadora. El papa ha mantingut trobades amb els principals líders religiosos d'altres confessions, excepte amb el patriarca rus Alexis II.

Eucaristia: N'ha fet el centre de la seva vida. Ha estat un papa molt atent a tot el que significa aquest sacrament: des de la seva celebració fins a les seves implicacions socials. L'últim any del seu pontificat ha estat dedicat a l'eucaristia, i també n'ha escrit documents, entre ells una carta apostòlica, "Mane nobiscum domine", i fins i tot una encíclica, "Ecclesia de eucharistia".

Diàleg interreligiós: La trobada interreligiosa d'Assís del 1986 és la

imatge més eloqüent dels intents de construir ponts amb altres religions. La visita a la sinagoga de Roma, el mateix any, va trencar 2.000 anys d'incomprensions recíproques. Les anades del papa a mesquites, com a Damasc, els seus discursos a joves musulmans i les reunions amb líders de totes les religions mostren el seu interès en aquest camp, segons ell imprescindible per arribar a la pau planetària. Els gestos, però, sovint han estat desmentits per la seva pròpia doctrina, com la "Dominus iesu", un document que va ofendre altres confessions i religions perquè se sentien de segona categoria.

Dimissió: És una paraula que no entra en el seu vocabulari. Sempre s'ha sentit revestit d'una missió divina: és Déu qui l'ha volgut papa, i només ell el podia "dimitir".

Dona: El papa va crear la frase "geni

femení" per referir-se a tot allò que la dona aporta a la societat positivament. Té moltes pàgines dedicades a la dona, com la "Mulieres dignitatem". Amb tot, amb ell el paper de la dona a l'Església no ha experimentat un canvi significatiu en la pràctica.

Drets humans: Una de les seves passions, especialment el dret a la vida i a la llibertat.

Dziwisz: O simplement Stanislaw. Aquest polonès ha estat sempre el seu secretari personal i possiblement la persona més influent en el papa.

Jesucrist: És la seva raó de ser. El papa se sentia cridat personalment per ell per continuar la seva missió i la dels apòstols, començant per Pere.

Jubileu 2000: L'any 2000 va ser el moment en què el papa va demanar perdó per les culpes comeses en nom de l'Església al llarg de la història. Aquest

any va estar dedicat a "l'aniversari" del naixement de Jesucrist i va ser un moment de penediment i conversió per a tota l'Església.

Jueus: O "germans grans en la fe", com els ha anomenat el papa. Diversos documents corroboren la voluntat del papa per entroncar la fe cristiana amb el judaisme. Les relacions amb el judaisme de diverses faccions han estat intensificades personalment durant els anys en què ha estat papa. Alguns dels seus amics d'infància eren jueus. Durant el seu pontificat s'han iniciat relacions diplomàtiques amb Israel. El papa ha recordat sempre que Jesús era jueu.

Família: És la cèl·lula constitutiva de la societat. Joan Pau II, que va perdre la seva mare de petit, va subratllar el paper insubstituïble de la família tradicional per tirar endavant la comunitat.

Esports: Quan el cos el seguia, Joan Pau II era un esportista excel·lent: esquí, natació a la piscina de Castelgandolfo, ciclisme... i especialment muntanyisme.

Europa: El papa estava convençut de les arrels cristianes d'Europa i de la validesa dels valors que aquest continent pot aportar.

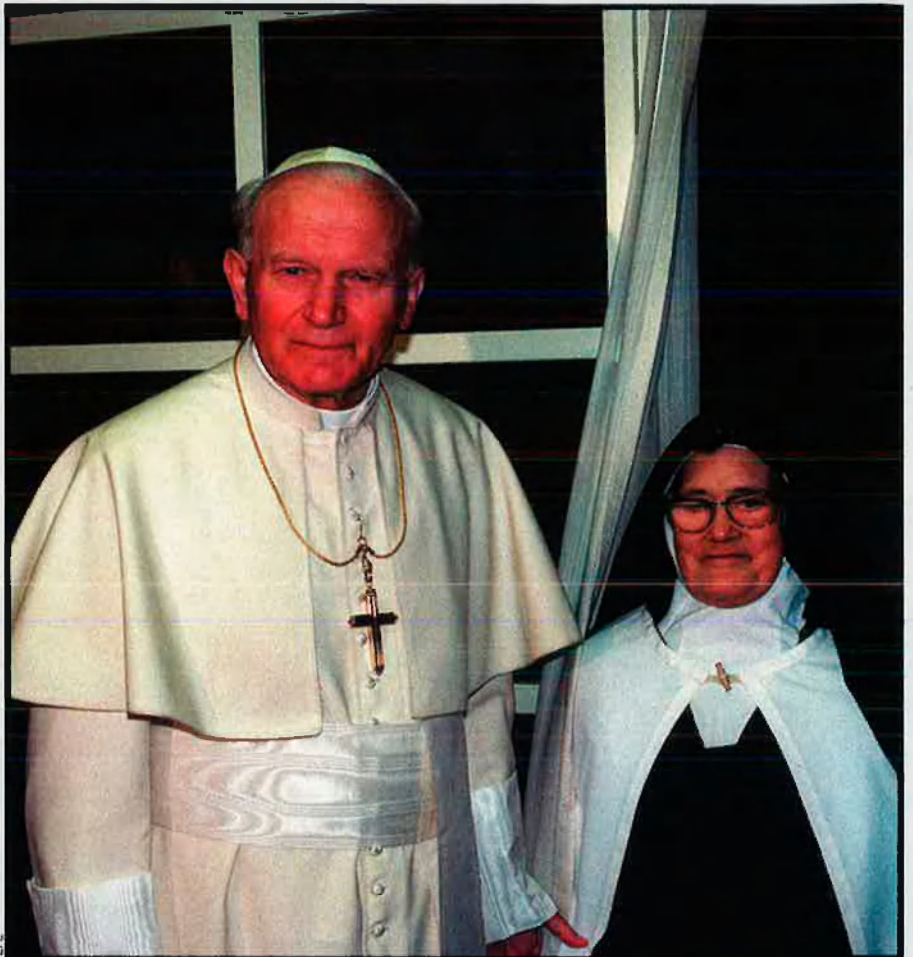
Gemelli: O Vaticà III. És el policlínica romà on ha estat ingressat durant les seves malalties.

Fàtima: El papa hi està vinculat estretament. Sor Lucia, l'última vident de Fàtima, li va confiar els secrets que suposadament la Mare de Déu de Fàtima li havia revelat. El papa ha estat al santuari diverses vegades i hi ha tingut sempre una devoció especial.

Home (home i dona): El camí que du a Jesucrist passa per l'home (en sentit d'humanitat, no de baró). Ho va escriure el papa a la seva encíclica "Redemptoris hominis". La passió per la humanitat és latent als seus discursos.

Lefèvre: El bisbe que va excomunicar. El cisma de monsenyor Lefèvre és l'únic que s'ha produït durant el seu pontificat. Per Lefèvre, el papa, el Concili Vaticà II i tota l'Església eren uns traïdors de la veritable Església, que segons ell és la de l'època del Concili de Trento.

Lolek: el sobrenom que li va posar el seu pare. De fet, el nom complet del pa-

El papa ha professat una profunda devoció per la Mare de Déu de Fátima, sobretot des de l'atemptat. A mes a més, ha mantingut una relació molt estreta amb la darrera dipositària dels secrets de Fátima, sor Lucia.

pa seria Karol Jozef. Només els familiars i amics polonesos de la infància l'anomenaven així, "Lolek".

Maria: La Mare de Déu ha ocupat un lloc central en la seva espiritualitat. Ha tingut sempre una gran devoció a la Mare de Déu de Czestotxowa, de la seva Polònia natal.

Misericòrdia: Forma part de les paraules preferides del papa. Va canonitzar una santa polonesa coneguda, Faustina Kowalska, la principal devoció de la qual era a la Divina Misericòrdia.

Sants: Joan Pau II ha beatificat i canonitzat més sants que ningú. Per ell, era necessari oferir al món testimonis, i per aquest motiu intentà beatificar també laics i no només religiosos i sacerdots. En total, són gairebé 1.500 beats i 500 sants creats per ell, molts màrtirs.

"Totus tuus": És el lema que va ele-

gir quan el van escollir papa: "tot teu". Són paraules dedicades a la Mare de Déu, en la qual dipositava tota la seva confiança.

"Veritatis splendor": És una de les seves encíclics més potents. Posa en relleu el nexa entre veritat i llibertat. Se li ha criticat que fos una reivindicació de la llei moral objectiva.

Vida: Cultura de la vida, defensa de la vida, sacralitat de la vida... són només algunes de les seves expressions més habituals. El papa ha concedit una importància cabdal a temes bioètics, i ha estat especialment insistent per a recordar que la vida comença amb la concepció i finalitza amb la mort natural de l'ésser humà.

Miriam Díez Bosch
(El Vaticà)